

Kära studenter, bästa elever och lärare, ärade festpublik!

Vi har samlats här idag för att hylla Katedralskolans nybakade studenter och samtidigt fira Finlands 107:e självständighetsdag, och det är en stor ära för mig att ha blivit ombedd att hålla dagens festtal!

Mitt namn är Malin Ahlbeck och är själv alumni från Kattan, tog studenten 1993. De senaste 20+ åren har jag och min familj bott i Ukraina. Efter att kriget bröt ut 2022 har våra söner och jag flyttat bort från landet, men min man är ännu kvar i Kyiv, och jag fortsätter att jobba på Hennes & Mauritz för Ukraina, men från mitt matbord i Portsa.

Att vara tillbaka här i Finlands äldsta skola fyller mig med många varma minnen, tex minnet av hur vår hissälärare Berit krävde att jag skulle spotta ut mitt tuggummi i början av lektionen, så jag skred till verket och kastade snabbt ut tuggummit genom det öppna fönstret mot gatan. Det blev en lärdom för livet om hur snabba beslut inte nödvändigtvis är de smartaste...

Men nog om min traumatiska tuggummi-incident – jag vill nu vända mig till er, kära studenter! Vilken härlig dag detta är för er! Skolan är slutförd, vuxenlivet är här, och framtiden står vidöppen framför er! "Inga stormar än, i era sinnen bo!" Eller... är det så i dagens värld? Att framtiden lockar med miljoner möjligheter och spännande äventyr?

När jag själv blev student kändes det just så. Morgondagen hägrade, bekymren var få, studiestöden höga, Berlinmuren hade fallit och Europa stod inför en gyllene gryning av frihet och demokrati. Studenternas framtid var full av hopp, och jag själv sökte aktivt de möjligheter som fanns för att studera utomlands och arbeta i Östeuropa. Visst pågick det folkmord på Balkan, USA krigade i Irak och den ekonomiska 'laman' lamslog den finländska ekonomin, men... detta påverkade inte vår tro på framtiden eller mänskligheten.

Idag verkar situationen vara en annan. Genom vårt konstanta nyhetsflöde får vi information 24h/dygnet om de fruktansvärda hemska händelser som pågår i Ukraina och Gaza, vår egen regering skär ner på välfärden, auktoritativa ledare vinner val runtom i världen, och man kan lätt känna att framtiden är instabil, osäker och skrämmande. Kraven på att unga människor ska effektivt och snabbt hitta sin plats i samhället är höga. Människors lidande i fjärran länder känns nära och personligt på ett helt annat sätt än utan sociala medier för 30 år sedan. Jag kan alltså förstå ifall tankar om morgondagen och mänsklighetens framtid inte alltid känns så positiva för många av er.

Samtidigt har det aldrig funnits fler möjligheter att realisera sig själv än just nu. Tack vare internet kan man komma i kontakt med likasinnade människor runtom i världen. Endast i Finland finns det en otrolig mängd nya intressanta utbildningar på olika nivåer. Vill man utforska världen kan man tack vare EU studera i billigt i olika länder och lyfta studiestöd från Finland. Om man inte vet vad man vill göra så kan man börja med något, och sedan – ja sedan kan man faktiskt ångra sig. Ni ska inte vara rädda för att göra misstag eller 'välja fel'. Ni ska inte heller behöva tro att ni ska veta vad ni vill göra resten av livet redan nu. Om 10 år kommer det att finnas yrken som vi inte ens kan föreställa oss just nu. Fundera därför mindre på 'VAD du vill BLI' i framtiden, och försök hellre klura ut vad du är BRA på och hurdana uppgifter du gillar att syssla med. För att låta lite klische-aktigt: 'trust the process!' Lita på livet, och förr eller senare kommer du underfund med vad som är rätt för dig.

Dessutom har er generation en styrka som min generation kanske saknade. Ni är starka, för ni tar ingen skit av någon. Ibland sägs det att generation Z är känsliga snöflingor som inte klarar av den 'riktiga världens' utmaningar. Men jag tycker tvärtom – ni kan prata om era känslor, ni känner till ert eget värde och vågar stå för er integritet på ett sätt vi inte kunde. Ni låter er inte bli utnyttjade, förringade eller nedvärderade av någon otrevlig boss eller kollega. Den styrkan ska ni ta vara på.

När vi talar om er framtid, bästa studenter och Kattan-elever, finns det en till aspekt som jag tycker absolut måste nämnas en dag som denna. Och det är det faktum att ni befinner er i Finland och har vuxit upp i vårt fria, demokratiska land. Vårt land, som imorgon firar 107 år av självständighet. I och med att ni idag är här i Katedralskolan i Åbo har ni alla dragit lottovinsten i livets lotteri. Detta säger jag inte som en f.d. elev i denna skola, utan som en människa som på nära håll, varje dag, upplever vad krig och ofrihet innebär för ett land som Ukraina. De unga studenterna i Ukraina vet inte hur de ska planera för framtiden. De flesta vet inte ens hur de ska planera följande vecka. De vet inte om deras hus kommer att stå kvar om ett år, eller om de kan gå till skolan imorgon.

Vi vet att Katedralskolan kommer att stå kvar även i morgon. Så även Domkyrkan och Observatoriet. Vi vet att Finland inte kommer att bli ockuperat av Ryssland fast de skulle försöka. Vi vet att vi har möjlighet att studera det som verkar intressant, att bilda familj och skaffa barn om det är det vi vill. Vi behöver inte vara rädda att förlora det mest fundamentala vi har: marken vi gå på och luften vi andas.

Denna trygghet har vi att tacka föregående generationer finländare för. De visste vad det innebär att förlora denna fundamentala frihet. Och därför såg de till att trygga friheten åt oss. Så att vi idag ska kunna fira dessa otroligt duktiga studenter, och fira Finlands självständighet.

Kära studenter! Enormt stort grattis till denna bragd och milstolpe på livets väg! Håll huvudet högt, var nyfiken, ta ingen skit, och trust the process! För den ljusnande framtid är ER!